

Andrej Babiš
Premiér České republiky

Vážený pane premiére Babiši,

Evropská unie čelí nejhlubší recesi ve své historii a rozhodnutí, které evropští lídři přijmou v pátek na virtuálním zasedání Evropské rady, bude mít velmi skutečné důsledky pro životy milionů lidí a pro budoucnost samotné Evropy, která je s nimi provázaná.

Až se evropští lídři v pátek vzdáleně propojí, budou stát před historickou volbou: jak zabránit tomu, aby se zdravotní krize proměnila v krizi hospodářskou a sociální? Poučí se z roku 2008 a zvolí zotavení založené na solidaritě a udržitelnosti, nebo se znovu rozhodnou pro úsporná opatření a krátkodobou sebezáchovu, která hrozí rozštěpením v dlouhodobém ohledu?

Po finanční krizi poklesla důvěra veřejnosti v EU v každém členském státě, přičemž v zemích nejvíce postižených úsporným režimem, který stojí nejvíce pracovních míst, snižuje mzdy a ochromuje zdravotnictví a veřejné služby, došlo k dramatickému pádu. Ještě jsme se z této krize zcela nezotavili a už se začínají projevovat dopady nového šoku.

V prvním čtvrtletí letošního roku zaznamenalo HDP EU nejostřejší pokles za 30 let, přičemž počet pracujících se snížil poprvé od roku 2013. Téměř 60 milionů pracujících bylo propuštěno nebo posláno do dočasné nezaměstnanosti a miliony podniků, zejména malých a středních, jsou ohroženy bankrotem. Kolik těchto pracovních míst a firem je trvale ztraceno, závisí na politické reakci na krizi.

Proto musí vedoucí představitelé podpořit návrh Evropské komise na fond obnovy ve výši 750 miliard EUR, z nichž dvě třetiny budou oprávněně mít podobu grantů a ne půjček, aby nevytvořily další neudržitelný veřejný dluh, a návrh nového rozpočtu EU, který musí tak velký, aby obstál před výzvami, kterým čelíme.

Pokud tak učiní a navází na to inteligentními národními plány, který bude čerpat z těchto evropských financí, bude možné zachránit miliony pracovních míst, vytvořit nová kvalitní pracovní místa a zvýšit veřejné investice o třetinu, což je významný krok správným směrem. Toto bude muset jít ruku v ruce s masivní podporou vnitřní ekonomické poptávky a produktivity, čehož lze dosáhnout pouze zvýšením mezd dohodou odborů a zaměstnavatelů v rámci kolektivního vyjednávání.

Stejně jako v roce 2008 jsou peníze zatížené podmínkami. Tentokrát však navrhované podmínky nemohou být navázány na fiskální konsolidaci, musí jít o investice do přechodu k zelené a digitální ekonomice spíše než o privatizaci či podrývání kolektivního vyjednávání. Tyto podmínky jsou začátek. Je třeba investovat také do boje s nezaměstnaností mladých a do podpory veřejných služeb, zdravotní péče, vzdělávání a odborné přípravy.

Žádné evropské peníze by neměly směřovat do firem, které odmítají jednat s odbory o mzdách a pracovních podmínkách nebo které vysávají finance z veřejných služeb vyhýbáním se daňovým povinnostem a daňovými úniky. Stejně tak by firmy, které získají veřejné peníze, měly poskytovat

důstojná pracovní místa a usilovat o sociálně spravedlivé dosažení klimatických cílů. Zaměstnavatelé a odbory by přesto měli být zapojeni do přípravy a provádění národních plánů obnovy.

Plán obnovy má potenciál konečně obnovit důvěru v Evropu, kterou občané ztratili během poslední krize, tak, že reálně zlepší životy pracujících, když to nejvíce potřebují. To se ale nestane, pokud zůstane pouze na papíře a k pracujícím a firmám se nedostane včas, aby něco změnil. Za nekonečné debaty o plánu, který může zachránit jejich pracovní místa, pracující svým národním představitelům nepoděkují.

Plán má podporu většiny členských států a silných lídrů, francouzského prezidenta Emmanuela Macrona a německé kancléřky Angely Merkelové.

Vyzýváme odpůrce plánu, aby převzali svou odpovědnost a netlačili na drsné podmínky, které by způsobily, že země nejvíce zasažené koronavirem, budou trpět další politikou škrtů.

Žádná jedna země tuto pandemii nezpůsobila a žádná země by neměla zůstat sama při placení za její následky. Stejně jako se neohlíží na hranice virus, nebude ani hospodářská recese. Na evropském jednotném trhu krize v jedné části Evropy oslabí ekonomiku na celém kontinentu.

Další dlouhotrvající hospodářská a sociální krize se pak nevyhnutelně stane evropskou politickou krizí, která ohrozí evropskou soudržnost, demokracii a budoucnost evropského projektu. Plán obnovy je jediným způsobem, jakým může Evropa z těchto těžkých dob vyjít spravedlivější, zelenější a jednotnější.

Lídři musí udělat správnou věc, aby vytvořili Evropskou unii chránící své občany, pracující a firmy.

Luca Visentini, Generální tajemník EOK
Laurent Berger, Předseda EOK